

Baltijas Semkopis.

Atteicijams:

Redakcijas mājā, Jelgavā, Katoku eelā № 2.
Rihgā: Schilling'a, Kapteina un Lugaņa grahmatu-
bodis un pee kopmana Lerdendorff, pilf. Raktuseelā
№ 13. Zitās pilfētās: wijas grahmatu-bodis.
Uf laukeem: pee pagasta-waldebm, mahzitateem,
stolotajeem, 2c.

4. gads.

Jelgavā, 3. maijā.

Makša:

Ar Peelitumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 f.
Bez Peelituma: par gadu 2 rub. par 1/2 gadu 1 r. 10 f.
Par peesuhitšanu ar pastu us latru eksemplari, ween'
alga waj' ar jeb bez Peelituma, jamatšā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. Studinajumus peenam wihās
apstelejams wētās pret 8 kap. par shtu rindinu.

№ 18.

Lihds ar Baltijas Semkopi it nedetas isnaht Peelitums ar stahsteem un derigu laika-kawekli;

makša 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

1878.

Rahditajs: Kweeschu ezeschana pawafari. Kofa-ogles tā augu mehsti. Kā spargels ja-audfina. Kur un tā Latw. behrni mahzajs Latw. walodu. Schlehde. Dajschadas sinas: no eefschemehm; politikas pahfstats; wisjaunatas sinas. Atbildes. Sadstwe un finatniba: Alfreds Krups. Kaulu simiba. Gudrs juns. Jaurtajumu un isskaidrojumu lastite. Slydinajumi.

Saimneezibas nodata.

Kweeschu ezeschana pawafari.

Kurjemes bijchu kopsch, beedr. šapulze, 9. martā par galwas mehstoschannu us kweescheem runajot, G. Mathers wisai drojschi usteiza, ka kweeschu lauks pawafari ja-eze. (St. ari „Balt. Semf.“ Nr. 12 no šch. g.) Dajchi, to lasidami, warbuht galwu kratija, bihtidamees, ka zaur ezeschannu par daudš augu ismaitatu. Nu pat atrodu Wahju laikrakstā „Nordd. Landwirth“ jannu peerahdijumu, ka kweeschu ezeschana pawafari wisai deriga, un zeredams, ka tas eespehs dascham labam schaubischanos par scho leetu isgaisinat un masakais us ismehginaschannu pamudināt, ja kur ezeschana wehl war notikt, pašneedsu min. rakstu ishumā ari „Balt. Semf.“ lastitajeem. „Nordd. Landwirth“ jeb Seemel-Wahzijas semkopis raksta tā:

Kweeschu ezeschana pawafari ir wiseem pasihstama leeta, par to daudš un daschahrt ir runats, bet kas tikai retam teef isdarita. Kas to darijis, tas to gan ne kad naw nojehlojis; bet kad ihstenais laiks preeksch tam nahf, tad jau it katram tā tā darba pilnas rofas, lai nahfoschās wafaras sehjas waretu laika notikt. Bet tad ari kweeschu ezeschana janoteef, kad lauks jau deesgan saufs un kad patlaban leetus nahf, tā ka pehz no-ezeschanas tuhda lihst 2c. Wisus schos nosazijumus nu gan gruhti nahkajs ispidit un it ihpajchi weenā deenā. Tadeht schi laimes deena eesahkumā negrib labprahst atnahft un eekam labi apskatamees, jau ir par wehlu. — Bet ja kweeschu lauks tuhdat pehz apsehshanas dabū toti stipru leetu, tā ka semes wirskahrta, — kas jo stipraks mahls, jo sekni gaki uhdeni ustura — par eejaumu pahrweschahs, un kad wehl seemā tahdas reises tā noteef, tad sinams semes wirskahrta zaur to tā šabeešē, ka wisi zaurumini tani pajuhd, kas zaur druwas ruhgschannu zehluschees, un semes wirsū nogutahs tik zeeta garosa, ka gaisš zaur to zauri nespehj semē eespestees; tā protams, tad ta tik wajadšiga gaisa darboschannahs pee semes wirskahrta newar wairs notikt. Wehl ne kas daudš nekait, ja pawafaris ir filts un daudš augliga leetus atnešs waj ari, ja seme toti spehzigā, agri apsehta un sehja stipri eeschlufe, tā ka wina semi apsefs, ja tad pawafara siltums laika dabū semē eespestees, tad ta garosa daschahrt isdrup un semes wirskahrta war attal ar gaisū šatittees. Bet kad otradi gadahs, kad filta pawafara weetā ishausinadami austruma wehji pahr lauku puhšdami semei mitrumu iswelk, tad garosa gatawa, wehlak ta šasprahgst, zaur plihšumeem ahtri isgaisf wiss mitrums is semes un seme paleef pahraf šausa. Wahlu semei isschuhstot un šasprahgstot neween augu sikhās šaknites teef šaplofitas, bet (un tas wehl leelala ne-

laime) lihds ar mitrumu isgaisf ari daudš augligas gahses is semes wirskahrta, it ihpajchi stahpeklis. Sinams ka no kweeschu planjas tad mas las šagaibams.

Ja nu kam tahds kweeschu lauks buhtu, tad war meerigi un drojschi to ezet, jo ezeschana ir tas droschalais lihdsseklis, scho kaunumu nowehrst. Ezeschana ja-iranga tas laika brihdis, kur pa druwu jau firgus war weft, bet tai wehl ir lihds pat wirsum seemas mitrums eefschā un ta tikai tik tāhl šausa, ka rulis (blukis), kas zeeschi pehz ezeschahm nahf, newalka waj ne-apkehšē. Ja semes wirsus jau par daudš šausš un iskaltis, tad sinams wislabakais brihdis jau ir notawets un jagaida us leetu, kas iskaltušcho wirskahrta attal ismehrzē zauri. Ezeschana janem stipri ašas ezeschas un ja tahs neker deesgan dsiti, tad tahs tik tahf ja-apgruhstina, ka winas masakais 2 lihds 2 1/2 zelas semē eespeeschahs. Pehz ezeschahm tuhlin janahf blukim, lai israustitos kweeschu augus tuhlin mitrā semē peespeesch. — Zaur ezeschannu — ja to ar prahtu isdara — us prahtu un droschu wihfi attal atklahj zeku gaisam un siltumam semē eefschā un ari aiskawē, ka mitrums un gahses nedabū is semes isgarot un seme pahraf ne-isschuhst. — p.

Kofa-ogles tā augu mehsti.

Smalku kofa-ogļu labums pee stahdu augschanas jau labi sinams, bet, tā leekahs, wehl naw gluschi pilnigi ismehginats, tapehz ari schē „Balt. Semf.“ pašneedsu tahdus ismehginajumus schai leetā no mahzita Bairreeschu semkopja, Juntes kunga, kuri ari Baltijas dahrsa-kopejeem un semkopjeem leekahs ihsti derigi un eewehrojami buht.

Zau sinams, ka osolu mija, kas ahdmineem ahdas raudsejot atleef, no dahrsneekem teef isleetota preeksch stahdu taifschanas, ko podds andšē un kam zil nezil semes siltuma wajadšigs. Zitās semes, par peem. Bairija, kur osolu mija naw dabujama, isleeto preeces misu, bet schi isdod daudš masat siltuma. Lai scho siltuma truhkumu waretu nowehrst, Juntes k. eedomajahs šagrushstas toku-ogles isleetot; bet stahdi ari ihšā laika israhdija pa wisam šawadu augschanas spehku. Lai redsetu zil ogles ir derigas, kad winas šajauktas ar ziteem weeleem, winsch šajauza 1/3 šagrushstu ogļu, 1/3 lopu mehflu un 1/3 melnas semes un schi maifjumā pahrstahdija šawus augus. Zeela starpiba drihj gadijahs stary stahdeem, kas maifjumā auga un stary teem, kas tikai ar mehseem šajauktā semē bija stahditi. Ihpajchai stahdu schkirai (pereskia) pahru nedetu laika isauga no 1—10 pehdu garas lapas, zita forte isdewa tik daudš sehflu, ka tas lihds schim nebija peeredsets; daschi augi, kas jau bija šakuschji puht, us tahdu wihfi šajauktā semē pahrstahditi peenehma šawu pirmaju iskatu un špirgtumu, un daudš augu sortes dabuja diwreis tik kuplas lapas un špodrakus seedus ne tā agrak. Schē mehginajumi Junte k. pamudinaja daudš pura augu pahrstahdit tahdā semē, kura bija šajaukta ar diwi treschbalahm no melnas semes, un daschus pat tihrās ogles. Spehzigā augschana peerahdija, ka schis weeks wineem patihkams un derigs; bet par zil datahm ogles tika pawairotas, to teesū ari wairak uhdena wajadseja, jo ogles ahtri kalst.

Tas pats, augschā peemineetais semkopis, bija peenehmis apkopschana tahda bagata muišchas ihpajchneeka dahrsus, kurus winsch at-

najams kara-waronis scha wahrda wiu-pilnigakā sinā, kuresch Kaufo-
sijas-kaludōs ar apbrihojamu duhhidibū un imanibu karodoms, ne
ween eiropisku lawenibu ispelnijees, bet ari muhsu Semes-tehwam
plaichu un angligu semes-gabalu palihdsjeis eemantot. —

Schkehdi apluhkodami, dabonam it janku un patihlamu eepaidu;
wiwur redsama kahrtiba, spodriba; un dauds pee tam istaija ta buh-
schana, kuru reti kahdā zita muischā atradihm, wiša muischa ir afmi-
neem brugeta, kas winai wairaf pilfatistu isstaku dod, ne tā to daschā
meestā redsam, kā p. peem. Dobelē, fur tikai preeksch ne dauds gadeem
sahka gahdat, ka lai nebuhtu pawasardōs un rudendōs lihds auklu-wee-
tahm jabreen. Kamehr dauds zitās muischās dascha laba ehla peh-
dejōs gadu-desmitōs no sawa bijuscha „selta-laihu“ spofchuma dauds
saudejnse, ir schē zaur generaka-firmgalwja ruhpihu wis gluschi otrads:
wisas ehlas ne ween us to glihtako apkoptas, bet ir ari wehl koti
jams parks un 18 puhra-weetas leels angu-dahrjs no jauna klast
peenahkuschī. Ari wezais diwtahschu lungu-nams ir tagad gluschi zi-
tadā isstakā tehrepts un pelna wi-
sadi to wahrdu „pils.“ Pils pa-
galmā eegahjuschi, redsam diwi
gipjē leetas milfigas lauwas us tre-
pehm gutam, kuras leelaks zitreisejo
pils-sargu weetu eenemam. Tad
pils paschā eedant, nomanam tuhdat,
ka winas ihpaschneekam woijag
wisu pirms kaisligam medineekam
buht, jo wis preekschnams gresnots
daschadu saehru rageem un zitadeem
medibas peederumeem — starp
ziteem redsam ari diwus peebahstu-
lastichus un weenu breecha galwu
no reta leeluma; — bet drihfi ari da-
bonam nogift, ka pils-ihpaschneeks
ir kara-wihrs, jo redsam, wistim
wina dshwojamo kambari gresnotu
kara-eerotscheem, kahdus reti ween
atrod; pee seenmakcem karajahs
diwpadsmitsijas knesu weidoti, kuri
muhsu firmgalwim padewuschees,
ar winu meerā un draudsihā dsh-
wojuschi; tad dauds zeetofschu no-
bildejumus, kuras wezais generals
ar Tcherkeseeem karodams lizis us-
buhwet un no kureem weens ar
Augsta Waldineeka schelastibu un
labfirdibu nefs to wahrdu „Safs!“
Namā atrodahs ari weens kam-
baris, kuresch zaur to eewehrojams,
ka winā wis wehl tahdā pat buh-
schanā ir, kahdā winu nelaika In-
driks Safs, 1848. g. nomirdams,

atstahjis, tikai ar to starpibu, ka pehz wina nahwes kofschas ehrges
klast peenahkuschas, pehz kurahm dseedat ik fwehtdeenas pa bajnizās-
laidu muischas laudis pulzejahs. — Pils otra (seemela-)pusē ir janku
werandā peebuhweta, no kuras pa trijeem, mahkfligi eetaifiteem, ala-
ziju un baltdadschu pudurschneem eerobejchoteem nosleenumeeem, kuri
atkal ar daschdaschadeem mahkflas raschojumeem gresnoti, leijsa nokahp-
jam. Schē apatschā burbulu Ehdes-upite, kura pilij pretim zaur to
brangi platumā peenehmujehs, ka trihs salinas tikuschas nowaktas;
upites kraschi ir eerahmeti tshetrfantigeem granita afmineem, tā pat kā
weena leelaka šala, kuru upes widū stalta wasaras-mahja un trekni
toku šakumi puscho. Leijsas gresnamu wehl pawairo glihti buhwetais
spraislas-tilts un ehlas, kuras upmali stalti daijojahs (šudmalas,
maschina) u. t. pr. gar katru upes pusi steepjahs parks jeb lihjis,
pawifoneem, uhdena-rumbahm un ziteem mahkflas-raschojumeem gres-
nots un zaur tagadeja ihpaschneeka ruhpihu gadu no gada ir leeluma
ir staltumā augdams. Tapat ari leelais angu-dahrjs, gadu no gada
augdams, 18 puhra-weetu leelumu šajneehsis. Dahrju apluhkodami
it newikot wina kopejā wezu karewi eerangam, kuras zeetofschau-darbi

tā sakot. pee firds pee-anguschī, jo dahrjs ir wis-apkahrt ar 10 peh-
das angstu un dshu apwafnumu apentts — schoreij tikai tadeht lai
sakeem un ziteem pehz dahrja-angteem isfalkuscheeem schkehrsīs buhtu zekā
lirts. Tad lai wehl peenama it janku šlatu, kuru no werandās pahri par
leijsa burbutodamu Ehdes upiti azis mesdami baudam: tur wersti tahlu-
mā redsam dšintas kapsehru, kura bajnizadi buhweta pirmajam tagade-
jahs dšintas muischas ihpaschneekam pa godam leezina; ka winasch ir sinā-
jis tiklab par dshweem kā par miruscheeem peeklahjigi gahdat un ruhpetees.
Labu laidu bija schi kapsehru schegta stahwejusi, kamehr 1874. g. wa-
sara. winas wahrri atwehrahs, pee teem 20 tani gulischeem dšintas
tozefkeem, wezā generaka draudseni sewi usnemdami. Tā ihfōs wahr-
dōs janku Schkehdes muischu apraktijis, wehletōs Dewi, zeen lasitaf,
ari druzjin ar winas wehsturi un galā, zit wispahriga eewehro-
schana praša, ar winas tagadejo ihpaschneeku eepafihstinat.

Bif gadu-šinteanš Schkehde jan pastahw, naw wairs issinams,
jo preeksch 1729. g., kura wina fon Safu familja pahgahja, naw
ne kā usfihmets. Turpret no tahm
sinahm, kuras no minetā gada
sahkot, muischas „wehsturu-lahde“
atrodahs, ir redsams, ka Schkehde
pa wisu scho laidu fon Safu fami-
lijai peeder. —

Pats pirmais, kuresch Schkehdi
zaur pirkchamu no fon der Brinkenu
dšintas eemantoja, bij Attis f.
Safs (+ 1796. g.). Scha dehs un
mantineeks Gwideons Indriks
(+ 1805. g.), tuwumā buhdams Lu-
trium muischu nomā nemdams, atdewa
Schkehdes walhibu sawam wezakajam
dehslam, Kristapam Jurim, toreise-
jam Kuldigas wirspilskungam, un
kad schis, medibā buhdams, zaur
sawas pascha bises spehju wakā-ee-
schamu dshwiibu saudeja, tad tehws
atdewa muischu sawam jaunakajam
dehslam, kuras ari bij Gwideons
Indriks wahrdā. Schis general-
leitnants un kiraseeru diwisijas
(nodatas) komandees buhdams, tika
1830. g. no Polu buntineekeem
nonahwets un par muischas ihpasch-
neeku palika wina wezakais brahta
dehls, Indriks f. Safs. Un kad
wisu pehdigi scha abi behrni, dehls
un meita, wehl jaunibas gadōs
buhdami bij miruschī, tad tehws
1848. g. nomirdams muischu atstahja
sawam mihkotam brahlim, tagadejam
ihpaschneekam, general-leitnantam

Alfred Krups (p. 144.)

Jurim f. Safs. Wina dshwi nu schentan ihsumā usfihmesim. —
(Turpmat beigums.)

Dajchadas sinas.

No eekschjemehm.

Kurfeme. Sumku muischas barona G. von Recke weetā, ir
Jaun-Sachtu barons von Lieven par Tukumas aprinka-maršhalu is-
wehlets.

Konzerts. Sw. Sahna bajnizā Rihgā 2. aprili f. g. tika
konzerts isrihkots, kas leelā wehrā bija apmellets. Pee konzerta nehma
dalibu trihs kori: Waltera-Baltijas, Seminara un Seedona kori; bes
tam wehl no Schepfky f. tika us ehrgelchm spehleti musikas gabali.
Wisā sawā spehleschana Schepfky f. parahdijahs kā kreetnis musikas
pratejs. Par dseedachamu, wispahrigi runajot, jafaka, ka ta labi is-
dewahs. Pee Waltera forā tenoris dseedaja drushu nekaidri, kas

ihpašči bij manāms augstākās weetas. Šchim koram ir gaidama kupla nahlamība, ja tik tenoris tiks isgļihtots. No Baltijas semināra kora jāfaka, ka šchis koris atstahja publikai labu eespaidu. Sem mu-
fikas direktora M. Berndt k. isweizigas wadiščanas, šcha kora stanas atsitahs it ka wiktobamas klausitaju ausis. Tikai pirmo dseesmu ee-
šahot, ka litahs, 2. tenors nebija balši riktigi usnehmis, bet dseeda-
ščana isweizigi buhdami, pehz pahra taktim šawu mifejumu pahrlaboja. Seedona kori eewehrojot jaleezina, ka šcha kora dseedatajeem ir stipras
balšis. Dseedaščana stipras un klusas weetas maš tita eewehrotas. Leela pateiziba ja-issaka mahžitajam Walter k. par šchi koncerta is-
rihtofšannu. M. . . n.

Šwilkums is gada rehkina par 1877 gadu,

kas Sarkana krusa galwas beedribai un ar to Paschas Reiserenes
Majestetei eesneegts no Selgawas weetigas Latweešču palihdsibas
komitejas preešč kara wihreem un wiau peederigeem.

Komiteja eesahka šawu darbosčanos puwafarā 1877 gadā.

Ložektu skaitis bija 30.

Senahjis:

- a. isdodamas naudas: ložektu gada maksas, no
konzertem, teatra israhdschanahm, balehm, ar
wahrdū no dāščahm beedribahm, pee ihpašcheem rub. t.
notikumeem, is strihdinu šalihdsināščanas. 323 51
- b. aistaupamās naudas. 100 —
- c. naudas ar ihpašču noteikumu:
preešč peepalihdsibas eewainotu un kritu- rub. t.
šču kara wihru peederigeem: 820 52
preešč zigareem un papirošcem 26 75 847 27 1270 78

Šidots:

- a. no isdodamas naudas 10% galwas
beedribai Behterburgā 32 35
30% aishrehkinatas preešč aistaupamās
naudas 97 5
aistaupamo naudu apakinajot tai peelitti
preešč kanzelejas wajadsibahm, druka-
tajam, par suhtijumeem, pastes mah-
šahm u. t. pr. 82 30 214 65
- b. no aistaupamās naudas
- c. no naudas ar ihpašču noteikumu:
Kursemes weetigai waldei no beedribas
preešč šlimu un eewainotu kara wihru
apkopščanas preešč peepalihdsibas eewai-
notu un kritušču kara wihru peederigeem
19. Augustā 1877 500 —
Pašcheem eewainotu un kritušču kara
wihru peederigeem peepalihdsčets ar. 25 —
naudas zigareem un papirošcem preešč
muhšu kara wihreem 26 75 551 75 766 40

Atlizees nī 1. janwari 1878:

- a. isdodamas naudas 108 86
 - b. aistaupamās naudas 100 —
 - c. naudas ar ihpašču noteikumu 295 52 504 38
- No šcha atlikuma: uš intrefehm moguldiis 450 —
šaidrā naudā 54 38

- Dāščadās leetas preešč lasaretēs, apgehriba u. t. pr. ir
komitejai 1877 g. peesuhitās par 1076 88
- No tahm uš kara lauku nošuhitās 11. augustā
un 19. dežembrī par 523 45
- Pašcheem kritušču un eewainotu kara wihru
peederigeem isdalitās par 45 55
- Šitahm komitejahm nošuhitās par 430 93 999 93

Atlikuščas mantas uš 1. janwari 1878 g. par 76 95

Kad šaleef eenaščušču šaidru naudu ar peesuhcito
leetu wehrtibu kopā un atškaita aistaupamo naudu,
kas tā eenaščuse jau isdodamā naudā eewesta, t. i.
šaidru naudu 1170 78
ar leetu wehrtibu par 1076 88
tad istaiša kopā 2247 66

Gada rehkinā ir šewišchi minets, ka komitejas ložekšis Nikolai
Schirkehšōfera k. komitejai nodewis:

- 160,075 papirošu,
- 2,630 zigaru un
- 23½ mahržinas tabata;
- ka grahmatu apgahdataja k. Ernst Plates Riģā komitejai peesuh-
tijis 136. Latweešču lašamo grahmatu;
- ka wīšas septinas Latweešču laikrakstu redakcijas šawas lapas
bes maksas preešč šlimeem un eewainoteem kara wihreem
komitejai pašneeguščas;
- ka D. Allumana k. grahmatu pahrdotawa Selgawā lašamas grahmatas
šlimeem un eewainoteem kara wihreem bes maksas atwehlejuse
un beigās, ka komiteja ari nahtošchā, t. i. šchini gadā, šawu
darbu uš preešču wedihš.

Komiteja šcho rehkinu klaji nolikdama, issaka wehl reis dewejeem
un dahwanū šalafitajeem firšnigu pateizibu, zer ka wiai ir uš preešču
tai peepalihdsibas neleegs un peemin, ka komiteja šhogad, pehz jauna
gada, bes tahm peepalihdschēm, ko ta teesčam kara wihreem un wiau
peederigeem šneeguse, jau eespehjuste 500 rublu no jauna Kursemes
weetigai waldei no beedribas preešč šlimu un eewainotu kara wihru
apkopščanas pašneegt un uš kara lauku atkal bagatus drahnu krah-
jumus nošuhiti. (Preeščneeziba).

Rihga. Kā Wahju awiše „Pet. Štg.“ griš sinat, muhšu
Walšis-waldbiba nodomajuse, Preečules dšelszeka stanziju zaur ihpašču
dšelszeka lihniju ar Klaiwedu (Memel) šaweenot. Šcho lihniju tikai
uš šahdu laikū dibinahs lai andele nenostahots, ja Baltijas juhra
tiktu blokereta. Weens inšchineers šchihš leetas deht jau no Peter-
burgas uš Leepaju aishbrauzis.

Ar Reisarščas Augstibas Tronamantineeka atkaščanu
Mašawas galwas-komiteja luhguse Kursemes gubernas pahrwaldneeku,
sem wina preeščsehdeščanas fastahdit gubernas-komiteju, kas wifur
tanī winam uštizetā gubernā dahwanas krahj, lai waretu kugus eegah-
dat preešč is laba prahta cetāšamas flotes.

Kad nu gubernas pahrwaldneeks gubernas-komiteju ir fastahdjis,
tad wīšč ušajina preešč mineta noluhka dahwanas pašneegt, kuras
gubernatora kanzelejā preti nem. (Kurs. gub. awiše.)

Rihga. 20. aprili k. g. peepeschi nomira Rihgas 2. armijas for-
pusa wirskomandants, generals, generaladjutants Heinrichis fon Dehn.
Nelaiķis bija Ņgaunijas muišneeks un ir dšimis 1816 g. Dehns tikai isgah-
juščā gadā, 7. aprili, eestahjees šcheitan šawā angstā amatā, tamlihds
tikai koti ihšu laizinu Rihgā bijis, bet tomehr winam isdeweēs šchini
ihšā laikā ne ween dandš draugu bet ari dandš mihleštibas no šaweem
apaščneekēm eeguhtees. Isgahjušču treschdeenu, 24. aprili, wina
lihki pahrweda uš Rihgas-Dinaburgas dšelszeku, no kureenes to uš
nelaiķa muišču, Kono, Ņgaunijā aishweda un tur paglabaja.

Rihga. 23. aprili k. g. no rihta agri nomira Widsemes wize-
gubernators barons Edwards fon Krūdener. Barons fon Krūdener
tikai no juli mehnescha 1875. g. šawu amatu pahrwaldija, bet šchini
ihšā laikā wīšč no wīšēm, kas ar wiau šagahjāhs bija pilnigu angst-
zeeniščanu eemantojis. 26. aprili leels pulks draugu un pašihstamu
pawadija nelaiķi uš beidšamo dušas weetu.

Riga. Deenwidus-Widsemes šemkopibas-šabeedriba
nolehmuse, preešč šewis ihpašču organu Latweešču walodā dibinat,
kas ihpašči laukšaimneezibu eewehros. — Zaur tahdu laikrakstu, ja tas
teesčam isnahktu, Latweešču rakstneezibā, ihpašči šaimneezibas šinibu
nodakā, buhtu eewehrojams šolis uš preešču špehrts; jo minetā šabee-
driba, pehz wīšas lihdsšchinigeem darbeem špreeščot, nodarbojāhs ar
dšikeem šiniskeem jautajumeem, kas no tautu ekonomiška stahwokka koti
šwarīgi un zitadi pee mums gan nekuhtu ispehtiti. Lihds šchim šchahdu
teizamū, lai gan gruhstu pušlinu anglus Latweešchi tikai pa dalai da-
bija bandit, tadeht ka teem truhka ihpašča laikraksta preešč šinibas;
wineem tagad tikai ir laikraksti preešč šinahm, stahsteem, ziteem rak-
steem un praktištahm wajadsibahm. Šchihš truhkums tad un turpmat
kuhtu nowehrsčs: Latweešcheem buhs ari šinīšs laikraksts. Tahdu
awiši weenam jeb otram naw eespehjamš ušturet; ta pagehr koti dandš
upuru. Minetai šabeedribai tas leefahs buht eespehjamš, un kad wina
šchos upurus Latweešču tautai par labu nešs, tad wina no tahš is-

pelnahts pateizibu. — Mehs jawu finisto amata-beedri apfweijinafim ar ihpafchu preeku.

No **Wez-Sahtem**. Veeldeenas fwehtku dehl fhogad Wez-Sahtes semkopibas skola ekfemens kkuwa noturets jau 7. aprili. Us fcho ekfameni bija kahrt wairak lozektu is fhihš skolas kuratoriuma, ihstems stahtsrahts von Peterfen kungs, no walstis-bomenu ministerijas atfuhstits un daschi weefi.

20 skoleni, tam wezumä no 19 lihds 28 gadeem bija jawu diwu gadu mahzibas kursu pabeigufchi; 2 no teem, pa wahjeem juhdamees, atkaphahs no pahrbandifchanas; no teem ziteem 18 skoleneem ispelni-jahs 4 to wislabato leezibu N 1 ar: koti labi; 6 skoleni N 2 ar: labi, un 8 to leezibu N 3 ar: pušslihds labi. Turpreti wareja wi-fceem 18 jaunekleem, winu sinafchannu wispahrigäs finibäs eewehrojot, to teefibu peeschkirt, ka wini kara-deenestä eestahjot teel skaititi pee 3. kategorijas.

Kad zaur zaurim panahkumi tikai tahdi bija, tas nahk pa lee-lakai datai no tam, ka tee wezakee skoleni, kas it ihpafchi tikai us jawu praktisku isglihtibu luhkoja, skola eestahdami koti maf sinafchanas lihdsä atnesa.

14 jaunekleem, kuru wareja eeslawet ka praktiski isglihtotus semkopjus, wareja ari darba lauku semkopiba eerahdit.

Schihš deenas fwehtifchana wehl zaur to kkuwa pa-augstinata, ka skolas istabä pirmo reis bija islikta fhihš skolas dibinataja, Egi-dija Sokolowitscha bilde, gan drihš dshwes leelumä. Bilde ir skaitis mahlejums eljas krahfäs, feltitä rahmä; mahlejis to ir barons Otto fon Levenstern Walmeeras muifchä un Wez-Sahtes semkopibas skolai to dahwinaja Kursemes brunneeziabas komitaja zaur grafu Theodor Medem — Elejä. —

Peterburga. Waldibas wehstnefis sino, ka Keisariska Augstiba leelfirstene Anastasia Michailowna tikufe faderinata Kenifchligai Aug-ftibai, leelherzogam Fridrikim Franzim no Meklenburg-Schwerines.

— (Basnizas sahdsiba) Sfaka-katedrales bajnizai no altara bilde par 200,000 rubku brilantu un smaragdu afmeni islawpiti. Pee bilde padarita fshahde istaisot 4000 rubl. Lihds schim wehl naw laimejees wainigam pehdas fadsiht.

— Pilsehtas-wirfneeks general-adjutants Trepows 23. aprili no fawas nodatas eerehdneem atwadijeess. Wina weseliba naw dandf labojufehs; spehli esot koti wahji. Kä dsird Trepowa weetu eenemifchot generalis firsts Golozin's. —

Rasane. Aktiwas armijas dakteru un lopu-ahrstu truhkumu eewehrojot, Rasanes birshas awife sino, ka Ministerija pawehlejufe wezako medizines un lopu ahrstefchanas studentu atlaischannu is uniw-ersitetes pasteigt. Ekfameni 1. aprili jau notureti un kas jawu ekfa-menu nolikufchi, kkuhs wifsi kara deenestä usnemti.

Ufinu fagifstefchana. Daudsreis noteel, ka nopluzinatas waj fadegufchas weetas ar tinti apfmehre. Schahda tintes leetafchana ir koti nepareisa. Ne-ilgi atpatak awife „Post“ sino, ka Berlines apga-balä, wezaki fawam fadegufcham behrnam wainu ar tinti apfmehreju-fchi, bet panahkums bijis tas, ka afinis tikufchas fagiftetas un behrns leelafäs mofäs nomiris. —

No **Peedangawas.** Wehl dascham zeen. lasitajam buhs at-minä, ka diweem draudfes skolotajeem pehrngad' behdigi wasaras-fwehtki bija, jo weens no teem, Neuland f. Veelwahrde, zaur ugums-grehka iszefchannos skolas-namä zeeta leelu fshahdi, kamehr otris, S. Ban-kin f. Misraukle, tabehl ka tas kahdu koti apbehdinatu atraitni pehz taifnibas uszihtigi aifstahweja, jawu ehrgelneeka weetu pasaudeja. Gods mihtkam Deewam! fcho abu kreetna wihru behdas ar laiku ir pahrwehrtufchahs otradi, ta ka tagad ar preeku waram finot ta: Veelwahrdes draudfes skolas-nams jau atkal no jauna nstaisits, kur Neuland f. kofchä skolas-namä jo projam fawä darba-laukä uszihtigi strahda. Misraukle S. Bantim f. turpretim zaur Widsemes ewangelifki-lutera Konfistoriumu 12. aprili f. g. sem num. 894 dabujis fpreedumu, ka naw brihw, winam ehrgelneeka- un fchfester- amatus atnemti, (ka draudfes skolotajs winafch ar weenu wehl bija un ir); ta-dehl winafch fwehtdeen 23. aprili f. g. schinis fawös amatös, pehz gan drihš wesela pagahjufcha gada, atkal no jauna eestahjees, par to finams Misraukles draudse gawile un preezajahs, pateifdamahs teefai un taifnibai, ka fcho winai tif mihtu goda-wihru no nepareifahm uf-

mahfchanahm atpestijufchas. — Pehz ihfa laika Misraukles draudse preefch sewis wehlehs zitu basnizas pehrmundera-kungu, tagadejä weeta. Draudses-lozektu no wifas firds wehlejahs, lai drihš fche atkal tahds patihlams meers rastös, kahdu Misraukles zeenijamais leelkungs Barons Schulz fon Afcheraden, pahri par 25. gadeem basnizas pehr-mundera-kunga amatu waldot, sinaja ufturet, ne-apnikufchi un tehwisfchi par to winam ufizeto walsti un draudsi gahdadams. Slawa un gods winam un firfuiga pateiziba!

Redafzijas peefihmejum. Ar ihpafchu preeku mehs nesam to finu, ka Bantina fga taifnä leeta taifniba uswarejufi un ka widus-laiku patwariba preefch wifas draudses pelnitä weeta nogahsta. Bet ar wehl jo leelaku preeku mehs fanemam to finu, ka Mis-raukles leelkungs fcheit bijis taifnibas iskarotajs newainibas aif-stahwetajs. Teefcham, tas ir labs un ta peenahkähs leelkungam un ta wihra mantneekam un pehznahkamam, kurfch jau winös tumfibas-un wehrdsibas-laitös tehwisfchi aifstahweja apspeestos un waronifki karoja par brihwibu un taifnibu. Veelkungs, barons Kahlis Friedrichs Schoultz fon Afcheraden peeder wehsturei, peeder Latweefchu tautai, un wina pehznahkamajs, tagadejais Mis-raukles leelkungs, barons Ernsts, ir peerahdijis ka winafch zeenigs fawa leelä ziltstehwa, zeenigs Latweefchu pateizibas!

Tiflis. „Pet. Bgt.“ raksta, ka Persijas Schachs 26. aprili f. g. Tiflisä atbraufschot, kur winafch weenu waj diwi deenas ufawefees un tad atkal tahlaf uf Maflawu un Peterburgu dofees.

Warschawa bakas tai mehrä plohahs, ka weselibas komifija par wajjadfigu atfinufe aifleege, behrnu lihkus ihpafchös ratös uf kapeem weft, tamdehl tee täpat ka pee-augufchu lihki tikai ar lihka rateem ja-wed. Rosafizjumi par tam ir augstakai walbei apstiprinafchannas dehl preefchä likti un uf to ftingri luhko, ka tee ari riktigi teel ispiiditi.

Militifchu fasaufschana. Pehz Wisangstati apstiprinatas repartizijas ir nodomats Kursemes gubernä militifchu pulku is 1614 wihreem fastahdit. Sasaufschannai un isrihofchannai pehz kara lifuru art. 8. janoteel 28 deenu laika. Tamdehl wispirms jaruhpejahs par to, ka jau eepreefch preefch fchi militifchu pulka apgehrebs jeb unifor-mas riktigä laika teel pagatawots. Imehginajumi peerahdijufchi, ka pee tif dandf drehbju un fahbaku fagatawofchannas 200 ftroderem un tikpat dandf kurpneekem peeteel 20 deenas fo strahdat. Tamlihds Selgawas polizeja fhihš leetas dehl usafzinajufe wifus Selgawä dshwo-damus ftroderus un kurpneekus, lai uf fcho darbu drihsumä peeteizahs un pee tam lai ari usdod, zil leelu deenas-algu wini pagehr. Berams, ka ari fshahdi amatneeki, kas uf laukeem dshwo, no fchi patriotifka darba ne-atraufees, bet labpraht tehwijai wajjadfigä un geuhtä brihdi papalih-dfigu rofu fneegs.

Kiewa. Nakti no 9. uf 10. aprili nodega generaladjutantam Trepowam peederofchs brandwihna-bruhfis. Uguns iszehles miltu maga-finä, kur weselu mehnefi ne weens zilweks ne-efot eeguhjis. Bruhfis ir apdrofchinats par 12,000 rubku. Izhafchneekam ne-efot ne kahda fshahde jazeefch bet gan nometajam, kam 3600 pudi miltu un 118 raga-lopi fadegufchi. Domä ka uguns peelikta.

Politikas pahrfats.

G. M. Selgawä, 29. aprili. Wehl naw finams, waj buhs karefch, waj ne; bet jazer, ka nebuhs, jo Anglu waldbiba, jefschu uf karu fataifdamahs, patlaben ir palikufi rahmata, lehnaka. Wina jau faru-najahs godprahtigi ar Kreewiju un fahf fazit, fo ihsti grih; lihds schim wina fchetererejahs tikai ta wispahrigi un rihdtija neween fawus pa-walstneekus, bet ari wifu Ciropu un Afijas eedshwotajus pret Kreewiju. Kä tas nu ta noteel? Nu, wina reis aptampufehs, ka ar Kreewiju karot naw behrnu fpehle; Kreewijas rihkofchannahs uf semi un pa juhru Anglus atmodinajufi. Wineem ari ne buht ne-eet lahga ar fawu leelo rihkofchannas-mafchini. Brauz, eet, ftreen, isdod naudü un galä nesin uf kureeni, fo, ka? Wisur juftchannas, geuhtibas. Un tad wehl bailes, ka Afijas bari (Indijas pulki un Turku fawwalneeki) Ciropas kara ne buht nederehs, ka Kreewu kahrtigee pulki tos fakaus, kur ween teem peekufhs. Bet war buht wehl wairak ne ka zaur to, Anglu waldbiba ir eebaidita no paschu tautas; tuhftwocheem Anglu winai eefneegufchi un eefneedf rakstus, kuros tee pretojahs pret winas kara-politiku un pagehr meeru,

Nestlé's ihstais behru pulweris

Zena
1 Rub.
par dozi.

preeksch sīdānu behru ehdiņāšānās.

Wisleelafais legeris preeksch leel- un sīkandees pee **Aleksandra Wenzela,** Peterburgā, bankas līnija № 4, pretim Gostinoi-dworam un Wojņesenski-tiltam № 25, kv. 2.

Želgawā dabujams pee **Lantowsky** un **Vicop,** pee **Samela Todlebena** un pee **J. F. Kleina.**

Weenigais agents preeksch kreewu walsts: *Antoine Bonjard*

Publiku laipni luhdsu cevehrot, ka es tikai par to došdu ihstēnigu atbildu, kas sili stampeletas došēs, kurahm parakstiees mans weenigais agents kreewu walsti: **Aleksanders Wenzels.**

Henry Nestlé, Beven (Schweizijā).

[63-0]

Bez-Beebalgas labd. beedribā

21. maijā, teatra rūmēs, gada-beena.

[103-1] Preekschneeziba.

„Balt. Semkopis“ no 1875, 1876 un 1877. gada

ir dabujams un malfā:

šēpri eesēets: 1875. gada-gahjeens 1 r. 20 t.

1876. un 1877. g. gahjeeni

ā 1 r. 80 t.

weegli eesēeti: tikai 1876 un 1877. g. g. 1 rub. 60 sap.

Manā drūtatawā war dabut:

Baku potešānās-
un
atjaunošānās-sihmes
G. Sieslaks.

Nursemes biškopības beedriba.

I. Gada-swehtu komiteju general-sapulšes ipredumu ispidot — es laipni usaižinu, zetortdeen 11. maijā pr. pusd. p. 11 sanahht „Balt. Semf.“ redahzijā un nospreest par gada-swehtu isrihtošānu. Pee komitejas peeder: **Mufmanis, Gulbis, Leijņeeks, Grūnhofs, Straupmanis, Hellmanis, Peites Leijņeeks un G. Mathers.**

II. General-sapulzi es sa-aižinu uf 18. maiju p. 11. pr. pusdeenās, Schir-tenhōfēra nama sahlē.

Dēnas-kahrtiba: 1) Gada-swehtu komitejas preekschlitums.

2) G. Mathera preekschlitums par gahju-kolotaju.

Peesihm. Beedri teel luhgti, preekschneezibas-galba tuwumā noschtees un tahdā wišē no weeseem noschirtees, kas balsošānās behi waijadstigs.

III. Kahrtiga sapulze tanī paschā deenā un weetā, tuhdaļ pehz general-sapulšes, tuwa — tā zerams — sawus darbus ahtri nobeigs. Kahrtigas sapulšes programā buhs nahšoša num. redahzijas daka. Weeseem brihwa ee-eshāna abās sapulšēs, tā atahch, tad ihpaschi neteel nosajits.

(106-1)

G. Mather's, prezidents.

Ruston Proktora

lokomobiles un kukamas mašines, Rauschenbacha stiftu-kukamas mašines, Buckey & Wuda pfaunamas mašines, wehtijamas, hefsetu un wehl zitas mašines, arklus un arflu-datas, augstgradigus superfossatus un kali-mehslus zc. sem politehnikas pah-raudsišānās stanzijas kontroles pahredod.

[90-0]

Ziegleris un beedris.

Rihgā, Kalku eelā № 6.

Zeenijamai publicai laipnigi sinamu daram, ka is Anglijas dabujahm lugi ar pasihstānu un titlab Widsemē tā ari Rurjemē par labu slāmetu

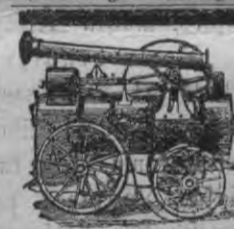
„Langdales superfossatu“

un pahredotam wairumā un mafumā par lehtako ženu.

Muhju superfossats stahw tā ar ween apahsch Rihgas politehnikas imetlešānās stanzijas, tabeht lates pirzejs war bef kahdas malfas litt isprowet, waj pateesi tahds saturs, tā no mums teel galwots; tapat lātrām, kas leel prowet, teel no politehnikas ar pasti ispromēšānās leeziba peesuhitā. [105-6]

Brahli Martinsoni,

agrat J. Martinson, pee Widsemneela, Peterburgas Ahtrihgas Kalku-eelā Nr. 8.

van Dyl,
Rihgā,
leelā Smilchū eelā
Claytona
lokomobiles, kuk-
mašines,
Backarda
superfossati,

augst- un mafatgradigi ar peesolita labu- ma apgalwošānu, tā tā ari kahli-mehsti un wiadas zitas lauhfaimn. mašhin. rihti.

Bez-Beebalgas Slawišhu bodē

esam dabujušchi is Peterburgas teelā wairumā **solu-, bindsolu-, melnu juhtu-** un daudš zitu ahdu, kurās paschi tur eepirkahm un pahredodam tagad par **seminatahū zenahū.** [100-1]

A. Aluts un beedris.

Schujamas

mašines,

ar rokahm tā ari ar kahjahm dšenamas, pahredod lehti un uf apgalwošānu

Zieglers un beedris,

Rigā, plisfehčas Kalku-eelā № 6.

[49-0]

Linu un pakutu dšijas

preeksch aushānās

wilnas dšijas preeksch aushānās

kokwilnas deegus preeksch aushānās wišos numurōs un pehrmēs.

dubultstoffa dahmu mehtelus

uf 7, 8, 9, 10, lihds 15 rubl. gabalā

wisjaunafas modes **pawafaras mehtelus** no zelastina un lamgarndrehbes uf 16, 18, 20 lihds 38 rubl. gabalā **pawafaras schaketes** wisjaunafas fasonōs uf 14, 16, 18, lihds 26 rubl. gab. **leetus mehtelus** leelā iswehlē un jaunatōs fasonōs uf 8, 9, 10, lihds 22 rubl. **audelkus** leelā iswehlē par lehteem zeneem pahredod.

P. Lerchendorffs

[0-62]

Kalku un Schūhnu eelū stuhri № 13

Rihgā.